

Natuurtoets

Bestemmingsplan Nova College te Haarlem

projectnummer 406650
concept revisie 00
8 maart 2016

Natuurtoets

Bestemmingsplan Nova College te Haarlem

projectnummer 406650
concept revisie 00
8 maart 2016

Auteurs

J.W.C. Melis MSc.

Opdrachtgever

ROC Nova College Haarlem p.a. Res&Smit
Sloterweg 796
1066 CN Amsterdam

datum vrijgave	beschrijving revisie 00	goedkeuring	vrijgave
04-03-2016	concept	Ir. M. Korthorst	Drs. H.W. Lindeboom

Inhoudsopgave

Blz.

1	Inleiding	1
1.1	Aanleiding	1
1.2	Doel	2
1.3	Leeswijzer	2
2	Wettelijk kader natuurbescherming	3
2.1	Algemeen	3
2.2	Flora- en faunawet	3
2.3	Natuurwerk Nederland	3
2.4	Natuurbeschermingswet 1998	3
3	Plangebied en projectvoornemen	4
3.1	Plangebied	4
3.2	Projectvoornemen	4
4	Methodiek	6
4.1	Algemeen	6
4.2	Bureauonderzoek	6
4.3	Terreinbezoek	7
4.4	Effectbeoordeling en advies vervolgtraject	7
5	Resultaten gebiedsonderzoek	8
5.1	Gebiedsbeschrijving	8
5.2	Beschermde soorten	8
5.2.1	Bureauonderzoek	8
5.2.2	Terreinbezoek - ecologische bevindingen	9
5.2.3	Samenvatting beschermde soorten	11
5.3	Beschermde gebieden	11
6	Toetsing	13
6.1	Effectbepaling	13
6.2	Effecten beschermde soorten	13
6.2.1	Vogels	13
6.2.2	Zoogdieren	14
6.2.3	Reptielen	14
6.2.4	Amfibieën	14
6.2.5	Vissen	14
6.3	Vlinders, libellen en overige beschermde soortgroepen	14
6.3.1	Flora	14
6.4	Effecten op beschermde gebieden	15
6.4.1	Effecten op het Natuurnetwerk Nederland (NNN)	15

6.4.2	Effecten op Natura 2000-gebieden	15
-------	----------------------------------	----

7	Conclusies	16
----------	-------------------	-----------

7.1	Conclusies soortenbescherming	16
-----	-------------------------------	----

7.2	Conclusies gebiedsbescherming	16
-----	-------------------------------	----

7.3	Kansen voor natuur	16
-----	--------------------	----

8	Bronnen	19
----------	----------------	-----------

Bijlage 1 Wettelijk kader

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

Ten behoeve van de ontwikkeling van de NOVA Campus aan de Zijlweg 203 te Haarlem (fig 1.1) wordt een bestemmingsplanwijziging doorgevoerd. Het toekomstige bestemmingsplan maakt de realisatie van een aantal nieuwe onderwijsgebouwen mogelijk.

Bestemmingsplannen dienen te worden beoordeeld op de uitvoerbaarheid in relatie tot actuele natuurwetgeving, met name de Flora- en faunawet, Natuurnetwerk Nederland (NNN; voorheen Ecologische Hoofdstructuur) en Natuurbeschermingswet 1998. Er mogen geen ontwikkelingen plaatsvinden die op onoverkomelijke bezwaren stuiten door effecten op beschermde natuurgebieden en/of flora en fauna. In dit kader is inzicht gewenst in de aanwezige natuurwaarden en de mogelijk daarmee samenhangende consequenties vanuit de actuele natuurwetgeving. Dit wordt gedaan op basis van een natuurtoets. In deze rapportage zijn de resultaten van de natuurtoets beschreven. In figuur 1.1 is de globale ligging van de plangebieden weergegeven.

Figuur 1.1: Begrenzing van de plangebied (rood omlijnd) Bron: Globespotter2015.

1.2 Doel

In ruimtelijke plannen, zoals bestemmingsplannen is in het kader van de uitvoerbaarheid inzicht gewenst in de aanwezigheid van beschermde soorten en gebieden. Er dient te worden aangetoond dat het plan uitvoerbaar is. Het doel van voorliggende natuurtoets is het opsporen van strijdigheden van de voorgenomen ingreep met de Flora- en faunawet, NNN en/of de Natuurbeschermingswet 1998 en het bepalen of de aanvraag van een ontheffing noodzakelijk is.

1.3 Leeswijzer

De natuurtoets is verder als volgt opgebouwd:

- hoofdstuk 2 beschrijft beknopt het wettelijk kader;
- hoofdstuk 3 beschrijft het plangebied en het projectvoornemen;
- hoofdstuk 4 geeft een toelichting op de methodiek van de natuurtoets;
- hoofdstuk 5 beschrijft het gebied en gaat in op de ecologische waarden en de beschermde soorten in (de omgeving) van het plangebied;
- hoofdstuk 6 toetst de ontwikkeling aan de Flora- en faunawet;
- hoofdstuk 7 beschrijft de conclusies en (eventuele) vervolgstappen en procedures.

2 Wettelijk kader natuurbescherming

2.1 Algemeen

De natuurwet- en regelgeving kent twee sporen, een soortgericht spoor (Flora- en faunawet) en een gebiedsgericht spoor (Natuurnetwerk Nederland (hierna NNN) en Natuurbeschermingswet 1998). De Flora- en faunawet richt zich op de bescherming van soorten en het NNN en de Natuurbeschermingswet 1998 op de bescherming van gebieden. Met de Flora- en faunawet en de Natuurbeschermingswet 1998 is de Europese Vogel- en Habitatrichtlijn in nationale wetgeving geïmplementeerd.

Voor een uitgebreide algemene beschrijving van de Flora- en faunawet, het NNN en de Natuurbeschermingswet 1998 wordt verwezen naar bijlage 1.

2.2 Flora- en faunawet

Het doel van de Flora- en faunawet is het in stand houden van de inheemse flora en fauna. Vanuit deze wet is bij ruimtelijke ingrepen de initiatiefnemer verplicht op de hoogte te zijn van de mogelijk voorkomende beschermde natuurwaarden binnen het projectgebied. De Flora- en faunawet gaat uit van het 'nee, tenzij'-principe. Bepaalde handelingen, waaronder ruimtelijke ingrepen, waarbij beschermde soorten in het geding zijn, zijn alleen onder voorwaarden mogelijk.

2.3 Natuurnetwerk Nederland

Het Natuurnetwerk Nederland (NNN) is de kern van het natuurbeleid. Het NNN is in provinciale structuurvisies uitgewerkt en vastgelegd in de ruimtelijke verordening. Ruimtelijke plannen moeten hieraan worden getoetst. Natura 2000-gebieden, Beschermde Natuurmonumenten en wetlands zijn beschermd via de Natuurbeschermingswet 1998 en hebben derhalve een wettelijke status. In of in de nabijheid van het NNN en Natuurbeschermingswetgebieden geldt het 'nee, tenzij'-principe. In principe zijn er geen ontwikkelingen toegestaan als deze ontwikkelingen de wezenlijke kenmerken en waarden van het gebied aantasten.

2.4 Natuurbeschermingswet 1998

Natura 2000-gebieden en Beschermde Natuurmonumenten worden beschermd middels de Natuurbeschermingswet 1998, deze gebieden hebben daarmee een wettelijke beschermde status. Er zijn geen ontwikkelingen zonder Natuurbeschermingswetvergunning toegestaan als deze ontwikkeling de natuurlijke waarden en instandhoudingsdoelen van het gebied direct of indirect aantasten.

3 Plangebied en projectvoornemen

3.1 Plangebied

Het plangebied is gelegen in de bebouwde kom van Haarlem. In de omgeving van het plangebied liggen bedrijventerreinen en woonwijken. Ten noorden van het plangebied ligt een spoorlijn, aan de zuidkant ligt de Zijlweg aan de westkant loopt de N208 met daarlangs een fietspad.

Figuur 3.1 Ligging van het plangebied; rood omkaderd (Globespotter, 2015).

3.2 Projectvoornemen

In figuur 3.2 is de toekomstige situatie in het plangebied weergegeven. In het gebied worden nieuwe onderwijsgebouwen gerealiseerd, ook wordt de buitenruimte anders ingericht. Buiten het plangebied wordt in het noordwesten een toegang naar de scooterstalling gemaakt, het aanleggen van deze toegangsweg hoort wel bij de te toetsen ontwikkeling (fig 3.2).

Figuur 3.2 Toekomstige inrichting van het plangebied, de toegang tot de scooterstalling is rood omcirkeld.

4 Methodiek

4.1 Algemeen

Het onderzoek naar het voorkomen van beschermde soorten en ligging van beschermde gebieden is opgebouwd uit twee onderdelen:

1. Bureaustudie naar waarnemingen van beschermde soorten uit het (recente) verleden en ligging van beschermde gebieden in de invloedssfeer van het project;
2. Terreinbezoek naar de (mogelijke) aanwezigheid van beschermde soorten.

4.2 Bureauonderzoek

In het bureauonderzoek wordt specifiek gekeken naar de zwaar beschermde (tabel 3) en overig beschermde (tabel 2) soorten uit de Flora- en faunawet. Deze soorten zijn in Nederland zeldzaam of hebben een Europese bescherming (Habitatrichtlijn en bijlage IV-soorten) en moeten worden getoetst op voorkomen en het projecteffect. Treden effecten op, of worden verbodsbepalingen overtreden, dan zijn er maatregelen nodig om deze effecten te voorkomen, verzachten of te compenseren om te voldoen aan de Flora- en faunawet.

Algemeen beschermde soorten, die zijn opgenomen in tabel 1 van de Flora- en faunawet, zijn niet meegenomen in deze toetsing. Deze soorten zijn zodanig algemeen in Nederland dat de gunstige staat van instandhouding niet in het geding komt bij het voorliggende project. Bovendien geldt voor deze soorten een vrijstelling van de verbodsbepalingen uit artikel 8 t/m 12 van de Flora- en faunawet. Wel geldt de algemene zorgplicht. Door rekening te houden met de kwetsbare seizoenen van deze soorten, wordt voldoende aan de zorgplicht voldaan en kan de gunstige staat van instandhouding worden gegarandeerd.

Er worden diverse bronnen geraadpleegd om een beeld te krijgen van de verspreiding en (mogelijk) voorkomen van zwaarder (tabel 2 en 3 – soorten) beschermde soorten in en rond het plangebied. Met behulp van landelijke en regionale verspreidingsatlassen en specifieke internetsites (www.ravon.nl; www.vlindernet.nl; www.libellennet.nl [www.Naturalis.nl\EIS](http://www.Naturalis.nl/EIS)) wordt nagegaan of in het verleden zwaarder beschermde soorten zijn aangetroffen in of nabij het plangebied. Deze atlassen maken veelal gebruik van atlasblokken (5 x 5 kilometer). De soortgegevens hebben daarom betrekking op de regio en niet specifiek op het plangebied.

Daarnaast worden landelijke databanken voor natuurwaarnemingen geraadpleegd, waaronder telmee.nl, over de periode 2010 - 2015. Telmee.nl is het invoerportaal van de landelijke Particuliere Gegevensbeherende Organisaties (PGO's). Er kan informatie over diverse soortgroepen tot op kilometerhokniveau worden verkregen. Exacte locaties of datering van de waarnemingen zijn dan niet bekend. Aan de hand van de resultaten van de bureaustudie wordt een inschatting gemaakt of de betreffende soorten in het plangebied voor zouden kunnen komen.

Vogels zijn beschermd onder de Flora- en faunawet. Een aantal vogels is onderverdeeld in vogels met jaarrond beschermde nesten (categorie 1-4) en niet jaarrond beschermde nesten (categorie 5) (zie toelichting in bijlage 1 – Wettelijk kader) waarvan inventarisatie gewenst is. Gekeken

wordt naar de verspreiding van categorie 1-4 soorten en soorten van categorie 5 die mogelijk zeldzaam zijn in de omgeving van het plangebied.

Naast de bronnen met soortinformatie, is voor het bepalen van de ligging van beschermde gebieden gebruik gemaakt van de gebiedendatabase op de website van het Ministerie van EZ. Om inzicht te krijgen in de ligging van het plangebied t.o.v. van het NNN is de provinciale website geraadpleegd.

4.3 Terreinbezoek

Naar aanleiding van de uitkomsten van de bureaustudie is bepaald in hoeverre de aanwezigheid van beschermde soorten aannemelijk gesteld kan worden op basis van aanwezig geschikt habitat in het plangebied. Op dinsdag 23 februari 2016 is een terreinbezoek aan het plangebied afgelegd om te bepalen in hoeverre aan de hand van de soorten uit de bureaustudie en aan de hand van het voorkomen van geschikt habitat beschermde soorten kunnen voorkomen. Het gaat hier om een deskundigenoordeel op basis van de fysieke gesteldheid van het terrein (biotopen-onderzoek). Daarnaast zijn de aangetroffen belangwekkende soorten opgetekend.

4.4 Effectbeoordeling en advies vervolgtraject

Aan de hand van de bevindingen uit het bureauonderzoek en de resultaten van het verkennend terreinbezoek kan worden bepaald of een vervolgonderzoek nodig is om beschermde soorten uit te sluiten en om te bepalen wat de effecten zijn. Tevens kan worden geadviseerd over de te volgen procedure inzake de natuurwetgeving.

5 Resultaten gebiedsonderzoek

5.1 Gebiedsbeschrijving

Het plangebied bestaat uit de huidige bebouwing waarin het NOVA College is gevestigd, een parkeerplaats met klinkerverharding en een grasveld met ruigteranden. In het grasveld groeien algemene grassen waaronder gestreepte witbol en Engels raaigras, ook zijn kruiden zoals paarse dovenetel, scherpe boterbloem en ruig vergeet-mij-nietje aanwezig. De ruigteranden worden gedomineerd door braam met ondergroei van brandnetel en plaatselijk fluitenkruid. In het plangebied zijn vogelsoorten als merel, roodborst en koolmees waargenomen.

Figuur 5.1 Impressie van het plangebied (met de klok mee) parkeerplaats en huidige bebouwing van het NOVA College, grasland waar de toekomstige ontwikkeling plaats zal vinden, ruigten langs de rand van het grasland.

5.2 Beschermden soorten

5.2.1 Bureauonderzoek

Uit de landelijke en provinciale verspreidingsinformatie en uit atlanten (5 x 5 kilometerhok) blijkt dat in of nabij het plangebied in het verleden diverse beschermde soorten zijn waargenomen. Dit betreft onderstaande zwaardere beschermde (tabel 2 en 3 Flora- en faunawet) soorten.

Vogels, categorie 1-4

- *Boomvalk*, buizerd, gierzwaluw, havik, huismus, ransuil*, slechtvalk*, sperwer* en zwarte wouw.*

Zoogdieren

- *Damhert, eekhoorn, boommarker, franjestaart, meervleermuis, ruige dwergvleermuis, rosse vleermuis en watervleermuis.*

Reptielen

- *Hazelworm en zandhagedis*

Amfibieën

- *Rugstreeppad.*

Vissen

- *Rivierdonderpad.*

Vlinders, Libellen en overige soortgroepen

- *Keizersmantel*

Flora

- *Blaasvaren, bosorchis, daslook, gele helmbloem, grote keverorchis, gulden sleutelbloem en klein glaskruid.*

*Deze soorten komen voor in aangrenzende uurhokken.

Het voorkomen van wettelijk beschermde soorten in het uurhok of kilometerhok betekent niet dat deze soorten zich in (de omgeving van) het plangebied bevinden. Het plangebied omvat slechts een klein deel van het kilometerhok en daarmee ook een beperkt aantal verschillende biotopen en habitats. Met behulp van het terreinbezoek is nagegaan welke dit zijn. Hierdoor kan meer duidelijkheid gegeven worden over de voorkomende dan wel verwachte soorten in het plangebied. Op basis van de verspreidingsgegevens van een soort, in combinatie met kennis van de terreingeschiktheid voor deze soorten, is nagegaan of deze soorten mogelijk in het plangebied of de omgeving kunnen voorkomen.

5.2.2 Terreinbezoek - ecologische bevindingen

Op 23 februari 2016 met vrijwel geheel bewolkt 6 °C (bron: knmi.nl) weer is een terreinbezoek aan het plangebied afgelegd door J.W.C. Melis, een deskundig ecooloog van Antea Group. Naast directe waarnemingen kan aan de hand van de aangetroffen biotopen een beeld worden geschetst van de aanwezige beschermde soorten.

Vogels (categorie 1-4)

Zoals eerder aangegeven zijn van een aantal vogelsoorten de broedplaatsen jaarrond beschermd. Bij deze soorten moet bij verwijdering of aantasting van de vaste rust- en verblijfplaats altijd een ontheffing worden aangevraagd. Dit zijn de zogenoemde categorie 1 tot en met 4-vogelsoorten (zie bijlage 1). Uit de bureaustudie blijkt het voorkomen van de categorie 1-4 soorten; boomvalk, buizerd, gierzwaluw, havik, huismus, ransuil, slechtvalk, sperwer en zwarte wouw.

In de in en om het plangebied aanwezige bomen zijn geen nesten van categorie 1-4 soorten als buizerd, boomvalk, sperwer, havik, ransuil, slechtvalk of zwarte wouw waargenomen. De waarnemingen van deze soorten betreffen (incidentele) waarnemingen en hebben geen betrekking op lokaal broedende vogels in het plangebied. De bebouwing in het plangebied is tevens niet geschikt voor nesten van de huismus of gierzwaluw. De bebouwing heeft geen pannendak en er zijn geen gaten in de muren die toegang bieden voor nestplaatsen voor genoemde soorten.

Zoogdieren

Uit de bureaustudie blijkt het voorkomen van de soorten damhert, eekhoorn en boommarter. Het plangebied ligt in stedelijk gebied en biedt geen geschikt biotoop voor het damhert. In het plangebied zijn geen nesten of sporen van de eekhoorn aangetroffen, deze soort wordt niet verwacht in het plangebied aangezien geschikt bos ontbreekt. De boommarter heeft verblijfplaatsen in holle bomen en is een bewoner van vooral oude bossen, het plangebied biedt geen geschikt biotoop voor de boommarter. Het voorkomen van de boommarter, damhert en eekhoorn in de bureaustudie kan worden verklaard doordat voor de soort wel geschikt biotoop voorkomt in het Brouwerskolkpark dat in hetzelfde kilometerhok ligt als het plangebied.

Naast grondgebonden zoogdieren komen de vleermuissoorten franjestaart, meervleermuis, ruige dwergvleermuis, rosse vleermuis en watervleermuis uit de bureaustudie naar voren. In de bomen rondom het plangebied zijn geen holtes aanwezig die dienst kunnen doen als verblijfplaats voor boombewonende vleermuizen. Mogelijk biedt de huidige bebouwing in het plangebied geschikt biotoop voor de gebouw bewonende soorten franjestaart, meervleermuis en ruige dwergvleermuis. De bestaande bebouwing blijft in de huidige vorm aanwezig en wordt niet verbouwd. Het grasveld met omliggende ruigte kan dienst doen als foerageergebied voor vleermuizen, mogelijk zijn langs de ruigterand langs het spoor vliegroutes van vleermuizen aanwezig.

Reptielen

Uit de bureaustudie blijkt het voorkomen van de soorten hazelworm en zandhagedis. Voor deze soorten is in het plangebied geen geschikt biotoop beschikbaar. De hazelworm komt voor in bossen en bosschages met een grote strooisel laag (RAVON). Dergelijk biotoop in is het plangebied niet beschikbaar. De zandhagedis is voor zijn voortplanting afhankelijk van onbegroeide zandige plekken (RAVON), dergelijke plekken zijn in het plangebied en in de omgeving niet aanwezig. Het voorkomen van de zandhagedis kan daarom worden uitgesloten. Beide soorten komen voor in de nabijgelegen binnenduinrand bossen.

Amfibieën

Uit de bureaustudie blijkt het voorkomen van de rugstreeppad in de omgeving van het plangebied. De rugstreeppad is een soort van pionier milieus met vergraafbaar zand maar komt ook voor in het veenweidegebied. Het voorkomen van de rugstreeppad kan in het plangebied worden uitgesloten door het ontbreken van dergelijk biotoop.

Vissen

Uit de bureaustudie komt het voorkomen van de rivierdonderpad naar voren. In het plangebied zijn geen watergangen aanwezig, het voorkomen van de rivierdonderpad kan worden uitgesloten.

Vlinders Libellen en overige soortgroepen

Uit de bureaustudie komt naar voren dat de keizersmantel in de omgeving van het plangebied voorkomt. De keizersmantel leeft in bossen met veel viooltjes en wordt zo nu en dan in Nederland waargenomen als dwaalgast. In het plangebied is geen geschikt biotoop voor de keizersmantel aanwezig. Het voorkomen van de keizersmantel in het plangebied is uitgesloten.

Flora

Uit de bureaustudie komt het voorkomen van de zwaardere beschermde plantensoorten blaasvaren, bosorchis, daslook, gele helmbloem, grote keverorchis, gulden sleutelbloem en klein glaskruid naar voren. De soorten blaasvaren, gele helmbloem en klein glaskruid komen o.a. voor op oude vochtige muren. Dergelijk biotoop is in het plangebied niet aanwezig. De soorten bosorchis en grote keverorchis komen voor op voedselarme grond. Gezien de in het plangebied aanwezige vegetatie van braam en brandnetel is het plangebied erg voedselrijk. De soorten gulden sleutelbloem en daslook komen voor in parkbossen, dit komt niet overeen met het in het plangebied aanwezige biotoop. Het voorkomen van de genoemde soorten kan worden uitgesloten, de waarnemingen hebben betrekking op de nabijgelegen duinbossen.

5.2.3 Samenvatting beschermde soorten

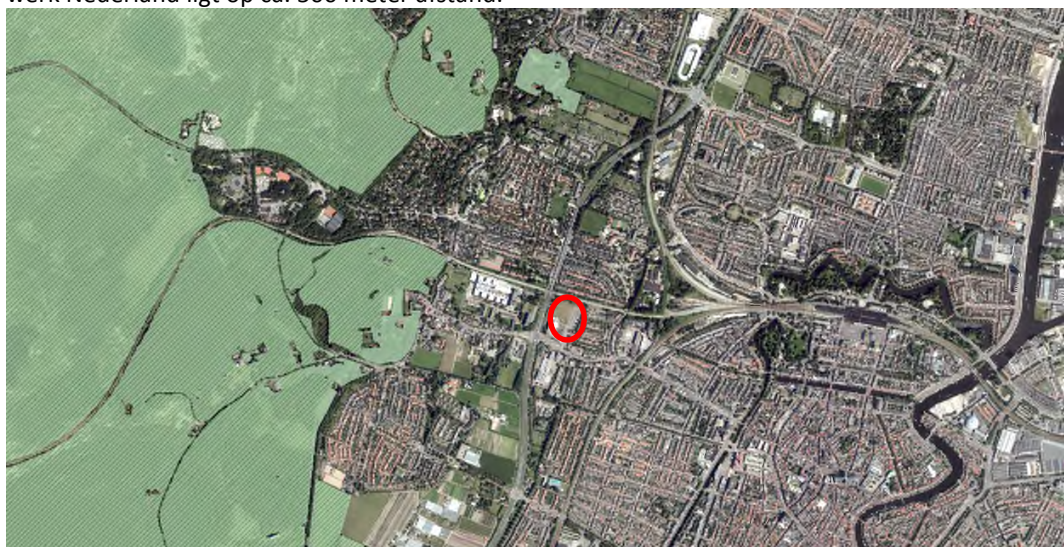
Tabel 5.1: Aanwezigheid van (mogelijk) beschermde soorten in het plangebied.

Soort	Beschermingsregime	Aanwezigheid	Toelichting
Vleermuizen	Tabel 3	Foerageergebied, vliegroures en verblijfsplaatsen	Mogelijk aanwezig
Algemene broedvogels		broedbiotoop	Mogelijk aanwezig in de ruigtes.

5.3 Beschermde gebieden

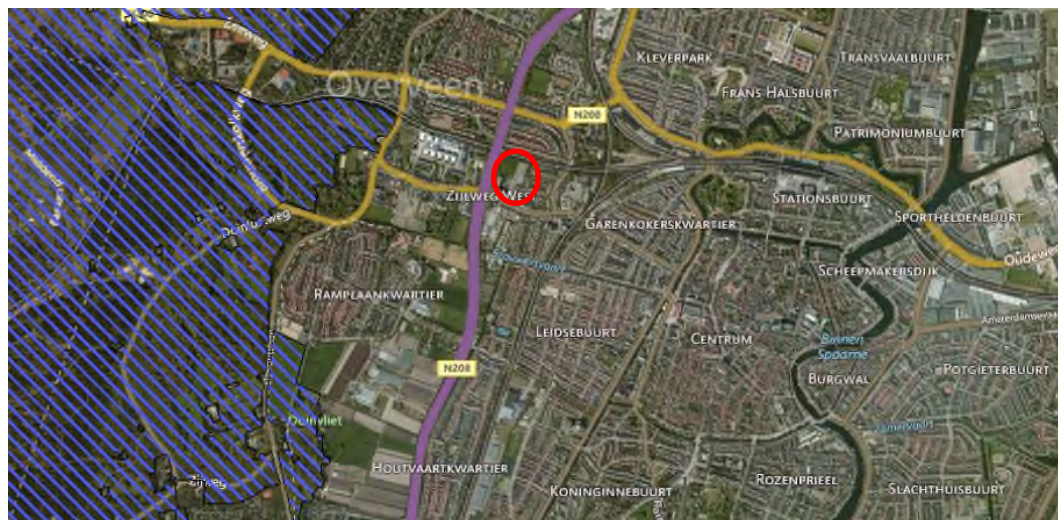
Natuurnetwerk Nederland

In de directe omgeving van het plangebied zijn geen gebieden aanwezig die deel uitmaken van het Natuurnetwerk Nederland (zie figuur 5.2). Het dichtstbijzijnde onderdeel van het Natuurnetwerk Nederland ligt op ca. 500 meter afstand.

Figuur 5.2 NNN gebieden in de omgeving van het plangebied (kaartviewer provincie NoordHolland)

Het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied ligt op ca. 500 meter van het plangebied, dit is het Natura 2000-gebied Kennemerland-Zuid (Zie figuur 5.3).

Figuur 5.3 Natura 2000-gebieden in de omgeving van het plangebied (natura2000.eea.europa.eu).

6 Toetsing

6.1 Effectbepaling

Het nieuwe bestemmingsplan maakt de bouw van nieuwe onderwijsgebouwen in het plangebied mogelijk. Tevens wordt de buitenruimte in het plangebied opnieuw ingericht. De werkzaamheden die hiervoor worden uitgevoerd kunnen verstoring veroorzaken door de effecten van licht, geluid trilling en verdwijnend biotoop.

In paragraaf 6.2 worden de effecten beschreven van de voorgenomen werkzaamheden op de aanwezige beschermde soorten in het plangebied. In paragraaf 6.3 worden effecten op beschermde gebieden beschreven.

6.2 Effecten beschermde soorten

De effecten op de zwaarder beschermde soorten worden per soortgroep getoetst. Voor de vogels wordt naast de categorie 1-4 vogelsoorten ook ingegaan op de algemene soorten.

6.2.1 Vogels

Vogels algemeen

Alle in gebruik zijnde nesten van vogelsoorten in Nederland zijn beschermd onder de Flora- en faunawet. Met de meeste broedvogels kan echter in het algemeen relatief eenvoudig rekening worden gehouden door kap- en sloopwerkzaamheden niet uit te voeren in de broedtijd (circa maart tot en met juli) en indien concrete broedgevallen aanwezig zijn. Op deze wijze zijn geen belemmeringen vanuit de Flora- en faunawet aan de orde.

Bij het kappen van bomen en verwijderen van het aanwezige (braam)struweel in het plangebied, is het in het kader van de zorgplicht van belang dat dit buiten de broedperiode van vogels uitgevoerd wordt aangezien de boschages als broedgebied zullen fungeren.

Indien het niet mogelijk is om buiten het broedseizoen om te werken dan dient het plangebied vóór het broedseizoen ongeschikt gemaakt te worden voor (broed)vogels. Mocht dit niet mogelijk zijn dan dient voorafgaand aan de werkzaamheden het plangebied gecontroleerd te worden op de aanwezigheid van broedvogels door een erkend ecooloog. Indien vastgesteld wordt dat sprake is van actuele broedgevallen binnen het plangebied kan het plangebied niet vrijgegeven worden en dienen de werkzaamheden uitgesteld te worden tot nadat het nest niet meer in gebruik is.

Jaarrond beschermde nesten

In het plangebied zijn geen jaarrond beschermde nesten aangetroffen en of te verwachten. Deze worden ook niet verwacht. Effecten op jaarrond beschermde nesten kunnen worden uitgesloten.

Categorie 5-soorten

Naast soorten met jaarrond beschermde nesten zijn er categorie 5-vogelsoorten, waarvan de nesten alleen jaarrond beschermd zijn als zwaarwegende feiten of ecologische omstandigheden dat rechtvaardigen. Dit laatste is op het plangebied niet van toepassing. Er zijn geen categorie 5-soorten te verwachten die zeldzaam zijn in de directe omgeving of onvoldoende nestgelegenheid hebben in de directe omgeving.

6.2.2 Zoogdieren

Het voorkomen van damhert, eekhoorn en boomarter in het plangebied is uitgesloten. Negatieve effecten op het voorkomen van deze strikt beschermde soorten in het plangebied kunnen daarom ook worden uitgesloten.

Vleermuizen

De aanwezige bebouwing biedt mogelijk geschikt onderkomen voor de soorten franjestaart, meervleermuis en ruige dwergvleermuis. Deze soorten kunnen voorkomen in bijvoorbeeld spouwmuur. Omdat de aanwezige bebouwing in het plangebied niet zal worden gesloopt zijn er geen negatieve effecten op de verblijfplaatsen van genoemde vleermuissoorten.

Het voorkomen van foeragerende vleermuizen in het plangebied kan niet worden uitgesloten. In de toekomstige situatie zal het gebied echter geschikt blijven als foerageergebied voor vleermuizen. In het gebied blijven groenstructuren aanwezig, vleermuizen jagen op insecten die van dergelijke groenstructuren afhankelijk zijn. Negatieve effecten van de ontwikkeling op foerageer- of trekroutes van vleermuizen zijn uitgesloten aangezien er geen lijnvormige groenstructuren als gevolg van het voornemen verloren gaan.

6.2.3 Reptielen

De aanwezigheid van (zwaar) beschermde reptielsoorten in het plangebied is uit te sluiten. Effecten op deze soorten zijn dan ook uitgesloten.

6.2.4 Amfibieën

De aanwezigheid van (zwaar) beschermde amfibieënsoorten in het plangebied is uit te sluiten. Effecten op deze soorten zijn dan ook uitgesloten.

6.2.5 Vissen

De aanwezigheid van (zwaar) beschermde vissoorten in het plangebied is uit te sluiten. Effecten op deze soorten zijn dan ook uitgesloten.

6.3 Vlinders, libellen en overige beschermde soortgroepen

Er zijn geen effecten te verwachten op andere (zwaar) beschermde soorten, zoals dagvlinders, libellen en andere ongewervelden in het plangebied. De soorten zijn niet aangetroffen tijdens het terreinbezoek en de aangetroffen biotopen zijn niet geschikt als leefgebied voor beschermde soorten uit deze soortgroepen.

6.3.1 Flora

De aanwezigheid van (zwaar) beschermde florasoorten in het plangebied is uit te sluiten. Effecten op deze soorten zijn dan ook uitgesloten.

6.4 Effecten op beschermde gebieden

6.4.1 Effecten op het Natuurnetwerk Nederland (NNN)

Voor wat betreft de NNN is alleen bij directe aantasting sprake van vervolgstappen, waaronder compensatie. Er bevindt zich geen NNN binnen of in de directe omgeving van het plangebied. Er is van directe aantasting van de NNN dan ook geen sprake.

6.4.2 Effecten op Natura 2000-gebieden

Het plangebied ligt niet in een Natura 2000-gebied. Op ca. 500 meter afstand bevindt zich het Natura 2000-gebied “Kennemerland-Zuid”. Op basis van de aard en omvang van de werkzaamheden zijn effecten op Natura 2000-gebieden uit te sluiten. In de nieuwe bestemming wordt geen significant grotere verkeerstoestroom verwacht dan in de huidige situatie. Effecten van een vergrote stikstofdepositie op het Natura 2000-gebied kunnen daarom worden uitgesloten.

7 Conclusies

In dit hoofdstuk worden de conclusies van de natuurtoets gepresenteerd. De conclusies zijn opgedeeld in soortenbescherming (7.1) en gebiedsbescherming (7.2). In paragraaf 7.3 worden maatregelen voorgesteld die in de nieuwe situatie kansen bieden voor soorten die zijn gebonden aan gebouwen en stedelijke omgeving. Deze maatregelen zijn niet wettelijk verplicht.

7.1 Conclusies soortenbescherming

De mogelijke aanwezigheid van beschermde soorten staat de uitvoerbaarheid van het bestemmingsplan niet in de weg. Er dient rekening gehouden te worden met de aanwezigheid van broedvogels op het plangebied.

Broedvogels

Voor de voorgenomen werkzaamheden waarbij bomen, ruigte verwijderd worden, dient rekening gehouden te worden met het broedseizoen (globaal half maart tot en met juli).

Er zijn geen belemmeringen vanuit de Flora- en faunawet aan de orde indien ten minste één van de volgende maatregelen genomen worden:

- 1) De werkzaamheden aan de bomen en bosschages worden buiten het broedseizoen uitgevoerd (voorkeursmaatregel). Of in deze periode wordt het plangebied ongeschikt gemaakt voor broedvogels.
- 2) Het plangebied wordt kort voor aanvang van de werkzaamheden door een erkende ecooloog gecontroleerd op actuele broedgevallen; bij gebleken aanwezigheid van broedende vogels moeten de werkzaamheden worden uitgesteld tot na het broedseizoen.

7.2 Conclusies gebiedsbescherming

Natuurnetwerk Nederland

Binnen het plangebied is geen NNN-gebied aanwezig. Er is van directe aantasting van de NNN dan ook geen sprake. Ook heeft de planontwikkeling geen negatieve effecten op de wezenlijke kenmerken en waarden van het Natuurnetwerk Nederland buiten het plangebied. Er is daarom geen noodzaak voor een compensatieplan.

Natura 2000

Het plangebied ligt op ca 500 meter afstand van het Natura 2000-gebied “Kennemerland-Zuid”. Op basis van de aard en omvang van de werkzaamheden zijn effecten op Natura 2000-gebieden uit te sluiten. Vervolgstappen in het kader van de Natuurbeschermingswet 1998, zoals het opstellen van een passende beoordeling zijn dan ook niet noodzakelijk.

7.3 Kansen voor natuur

Om de natuur meer ruimte te geven in de nieuwe situatie in het plangebied kan een aantal soortspecifieke en duurzame maatregelen genomen worden. De Vogelbescherming Nederland heeft samen met BAM Utiliteitsbouw een Checklist ontwikkeld die gebruikt kan worden voor het realiseren van natuurvriendelijke maatregelen voor gebouwen.

Hieronder worden maatregelen voorgesteld voor enkele typische aan steden gebonden soorten.

Gierzwaluw

De gierzwaluw is een typische soort van stedelijke omgeving. Om de soort kansen te bieden in het plangebied worden de volgende maatregelen aanbevolen. Deze maatregelen zijn afkomstig uit de soortenstandaard van de gierzwaluw, opgesteld door het RVO (2014).

Biedt geschikte verblijfplaatsen aan zoals een nestdakpan, een houten nestkast kan eventueel ook in aanmerking komen. Deze dienen in groepjes bij elkaar aangeboden te worden. Deze verblijfplaatsen moeten:

- niet in de volle zon liggen: nestplaatsen bij voorkeur in de koele, schaduwrijke noord- en oostgevels aanbrengen in verband met de hitte die kan ontstaan in de kleine broedruimte. Als nestgelegenheden tussen 9 en 19 uur in de schaduw blijven onder bijvoorbeeld een dakrand, kunnen andere windrichtingen overwogen worden
- voldoende (veilige) uitvliegruimte hebben: minimaal 1 meter breed en 3 meter diep, zonder kans op verkeersslachtoffers. Dus geen platte daken, brede goten, balustraden, borstweringen, bomen, vlaggenmasten e.d. die het aanvliegen bemoeilijken.
- de speciale dakpannen moeten
 - o voldoen aan een minimum bodemoppervlakte van 15 x 25 centimeter en een minimum hoogte van 13 centimeter
 - o een invliegopening van maximaal 2 centimeter boven de bodem (van binnen gemeten)
 - o en invliegopening van 7 centimeter breed en maximaal 3,5 centimeter hoog
 - o dat de invliegopening asymmetrisch is aangebracht, zodat er een donkere hoek in de nestgelegenheid ontstaat.

Huismus

Huismussen zijn kenmerkende stadsvogels. In de nieuwe situatie kunnen daarom speciaal voor deze beschermde en in aantal teruglopende soort nestkasten worden aangeboden. Zo kunnen bijvoorbeeld kasten van Vivara¹ worden aangeboden en verspreid over het gebouw worden opgehangen. Deze verblijfplaatsen moeten niet te hoog aangeboden worden en niet te heet worden in de middagzon: bij voorkeur hebben de locaties een noord of oost expositie of een ligging in de schaduw van een dakgoot of iets desgelijks.

Naast het aanbieden van deze nestplaatsen is het van belang dat de omgeving tevens functioneel is. De voorwaarden die hieraan bijdragen zijn:

- Er moet continu voedsel te vinden zijn in de directe omgeving (binnen 2,5 meter) van dekking. De dekking bestaat uit stekelige struiken, begroeide gevels of schuttingen, groenblijvende begroeiingen zoals klimop.
- Voldoende inheems groen en enkele grote bomen als leverancier van eiwitrijk voedsel (rupsen) voor de jongen.
- Niet teveel grote bomen.
- Altijd groenblijvende planten in hagen of gevelbegroeiing te gebruiken als collectieve slaapplek (en voor dekking).
- Droge, zandige plekken voor het nemen van een zandbad.
- Drinkwater.

¹ Vivara.nl 'Nestkast voor de Huismus'

Vleermuizen

In de nieuwe situatie kan (in het kader van biodiversiteit in de stad en kansen voor de natuur) aandacht worden besteed aan de geschiktheid van de bebouwing voor vleermuizen.

In de permanente situatie kunnen verblijfsplaatsen voor vleermuizen worden gecreëerd. Hierdoor kan het plangebied alsnog bijdragen aan het leefgebied voor de vleermuizen. Daarnaast zijn speciaal voor renovatie, nieuwbouw of herbouw onderhoudsvrije vleermuizenkokers in de handel die ingemetseld kunnen worden en zogenaamde vleermuiskwartieren die eenvoudig te bevestigen zijn aan muren (zie onder andere Brochure 'Vleermuisvriendelijk bouwen'; Korsten *et al.*, 2011). Deze positieve maatregelen zijn veelal eenvoudig en met geringe meerkosten in nieuwbouw in te passen.

8 Bronnen

Bos, F.G., Bosveld, M.A., Groenendijk, D.G., Van Swaay, C.A.M. & Wynhoff, I., 2006. De dagvlinders van Nederland - verspreiding en bescherming. Nederlandse Fauna 7. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, KNNV Uitgeverij & EISNederland, in samenwerking met De Vlinderstichting, Wageningen.

Creemers, R.C.M. en Delft, J.J.C.W. van (RAVON) (redactie), 2009. De Amfibieën en Reptielen van Nederland. Nederlandse Fauna Deel 9. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, European Invertebrate Survey – Nederland, Leiden.

Kosten E., H., Limpens, H. Bouman & J. Reinhold, 2011. Vleermuisvriendelijk bouwen. Handreiking voor huiseigenaar, architect en beleidsmedewerker. Zoogdiervereniging & Tauw.

Limpens, H., Regelink, J., en Koelman, R. (2010). Vleermuizen en planologie. Zoogdiervereniging, Arnhem.

Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit, 2009. Buiten aan het werk? Houd tijdig rekening met beschermde planten en dieren.

Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit, 2009. Aangepaste lijst jaarrond beschermde vogelnesten ontheffing Flora- en faunawet ruimtelijke ingreep. Augustus 2009.

Overig:

www.ravon.nl

www.telmee.nl

www.zoogdiervereniging.nl

www.naturalis.nl

www.vivara.nl

www.telmee.nl

www.vlindernet.nl

www.libellennet.nl

natura2000.eea.europa.eu

Bijlage 1 Wettelijk kader

Flora- en faunawet

Het doel van de Flora- en faunawet is het in stand houden van de inheemse flora en fauna. Vanuit deze wet is bij ruimtelijke ingrepen de initiatiefnemer verplicht op de hoogte te zijn van de mogelijk voorkomende beschermde natuurwaarden binnen het projectgebied. Het uitgangspunt van de wet is dat geen schade mag worden gedaan aan beschermde soorten, tenzij dit uitdrukkelijk is toegestaan (het 'nee, tenzij' – principe). Bepaalde handelingen, waaronder ruimtelijke ingrepen, waarbij beschermde soorten in het geding zijn, zijn slechts bij uitzondering en onder voorwaarden mogelijk.

Onder bepaalde voorwaarden geldt een algemene vrijstelling of een ontheffingsplicht van de verbodsbepalingen in de Flora- en faunawet. Welke voorwaarden verbonden zijn aan de vrijstelling of ontheffing hangt af van de dier- of plantensoorten die voorkomen in het onderzoeksgebied.

Hiertoe worden verschillende beschermingsregimes onderscheiden:

- Soorten van tabel 1 – algemene soorten – lichtste beschermingsregime;
- Soorten van tabel 2 – overige soorten – middelste beschermingsregime;
- Soorten van tabel 3 – genoemd in bijlage IV van de Habitatrichtlijn en in bijlage 1 van de AMvB – zwaarste beschermingsregime.

Algemene vrijstelling

Voor tabel 1-soorten geldt voor ruimtelijke ontwikkelingen een vrijstelling van de verbodsbepalingen in de wet (art. 8 t/m 12) en is derhalve geen ontheffing nodig.

Vrijstelling onder gedragscode

Voor tabel 2-soorten geldt een vrijstelling van de verbodsbepalingen in de wet (art. 8 t/m 12) als wordt gewerkt volgens een goedgekeurde gedragscode. De goedgekeurde gedragscodes staan vermeld op de website van het Ministerie van EZ (www.drloket.nl). Voor de meeste activiteiten zijn er inmiddels gedragscodes goedgekeurd. De kans is groot dat de voorgenomen activiteit kan worden uitgevoerd onder één van de vele goedgekeurde gedragscodes.

Ontheffing Tabel 2 en 3 - soorten

Als er niet kan worden gewerkt onder een geldige gedragscode, is voor tabel 2-soorten alsnog een ontheffing nodig om toestemming te hebben voor het overtreden van de verbodsbepalingen in de wet. Ook voor tabel 3-soorten geldt een ontheffingsplicht.

Ingrepen waarbij de verbodsbepalingen worden overtreden moeten ter goedkeuring worden voorgelegd aan RVO.nl door middel van een ontheffingsaanvraag, vergezeld van een overzicht van mitigerende of compenserende maatregelen om effecten tegen te gaan. Als de mitigerende of compenserende maatregelen (tijdelijke) effecten niet kunnen voorkomen en de gunstige staat van instandhouding niet in het geding komt, dan wordt een ontheffing verleend.

Habitatrichtlijn Bijlage IV-soorten

Sinds augustus 2009 is door een uitspraak van de Raad van State bepaald dat er volgens de Europese Habitatrichtlijn geen ontheffing meer verleend mag worden voor het vernietigen van vaste verblijfplaatsen van bijlage IV-soorten met als wettelijk belang ruimtelijke ingrepen. Een ontheffing voor ruimtelijke ingrepen is alleen mogelijk onder de volgende wettelijke belangen:

- Bescherming van flora en fauna;
- Volksgezondheid of openbare veiligheid;

- Dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard, en voor het milieu wezenlijke gunstige effecten.

Voor de meeste ruimtelijke projecten betekent dit dat een ontheffing voor Habitatrichtlijn bijlage IV-soorten alleen kan worden aangevraagd onder dwingende redenen van groot openbaar belang. Dit belang moet worden onderbouwd om het groot openbaar belang aan te tonen. Een groot openbaar belang is een belang op regionale of nationale schaal. Vaak is de verwijzing naar een regionale structuurvisie voldoende.

Vogels

Vogels zijn niet opgenomen in tabel 1 tot en met 3. Alle vogels zijn in het broedseizoen gelijk beschermd. De bescherming van vogels is hoofdzakelijk gericht op de bescherming van de nesten. Daarbij wordt wel een onderscheid gemaakt in nesten die jaarrond zijn beschermd (categorie 1 tot en met 4-vogelsoorten, zie onderstaande tabel), nesten die alleen jaarrond zijn beschermd als zwaarwegende feiten of ecologische omstandigheden dat rechtvaardigen (categorie 5-vogelsoorten) en nesten die niet jaarrond zijn beschermd (overige vogelsoorten).

Soort	Categorie	Toelichting
Steenuil	1	Nesten die ook buiten het broedseizoen in gebruik zijn als vaste rust- en verblijfplaats.
Gierzwaluw, Roek	2	Nesten van koloniebroeders
Grote gele kwikstaart, Huismus, Oehoe, Ooievaar, Kerkuil, Slechtvalk	3	De fysieke voorwaarden voor de vaste nestplaats zijn afhankelijk van bebouwing, vaak zeer specifiek en limitatief beschikbaar
Boomvalk; Buizerd; Havik, Ransuil Sperwer, Wespandief en Zwarte wouw	4	Vogels die jaar in jaar uit in hetzelfde nest broeden en die zelf niet of nauwelijks in staat zijn een nest te bouwen

Sinds augustus 2009 is door een uitspraak van de Raad van State bepaald dat er volgens de Europese Vogelrichtlijn geen ontheffing meer verleend mag worden voor het vernietigen van vaste verblijfplaatsen van vogels met als wettelijk belang ruimtelijke ingrepen of dwingende redenen van groot openbaar belang. Om ruimtelijke ontwikkelingen toch uit te kunnen voeren, moeten mitigerende maatregelen worden genomen om effecten vooraf te voorkomen. Om zeker te zijn van de juiste maatregelen is het aan te bevelen om de maatregelen voor te leggen aan het Ministerie van EZ door het indienen van een ontheffingsaanvraag. Hoewel een ontheffing voor vogels in de meeste gevallen niet kan worden afgegeven, geeft de Minister in haar besluit aan of de maatregelen voldoende zijn (positieve afwijzing).

Zorgplicht

In de Flora- en faunawet is een zorgplicht opgenomen. Deze zorgplicht houdt in dat planten en dieren niet onnodig vernield/gedood of verstoord mogen worden. Dit betekent dat handelingen (of het nalaten hiervan) waarvan men weet, of redelijkerwijs kan vermoeden, dat ze nadelig zijn voor planten en/of dieren niet mogen worden uitgevoerd. Wanneer dergelijke handelingen toch

uitgevoerd moeten worden, moeten maatregelen, voor zover dit in redelijkheid kan, worden genomen om de nadelige gevolgen te voorkomen of zoveel mogelijk te beperken. Er dient bijvoorbeeld zo gewerkt te worden dat dieren kunnen ontsnappen en het kan nodig zijn om soorten te verplaatsen (bijvoorbeeld planten en amfibieën). Deze algemene zorgplicht geldt voor elke soort en elk individu in Nederland.

Procedure ontheffingsaanvraag

Voor soorten van tabel 1 geldt een vrijstelling. U hoeft geen ontheffing van de Flora- en faunawet aan te vragen, maar u moet wel de zorgplicht nakomen.

Voor soorten van tabel 2 geldt dat als u kunt werken volgens een goedgekeurde gedragscode er een vrijstelling geldt. U hoeft geen ontheffing van de Flora- en faunawet aan te vragen, maar u moet uw activiteiten aantoonbaar uitvoeren zoals in de gedragscode staat. Tevens blijft de zorgplicht gelden.

Indien u niet kunt werken volgens een gedragscode, maar u kunt maatregelen nemen om de functionaliteit van de voortplantings- en/of vaste rust- en verblijfplaats te garanderen (zogenoemde mitigerende maatregelen), dan hoeft u ook geen ontheffing van de Flora- en faunawet aan te vragen. Wilt u zeker weten of uw mitigerende maatregelen voldoende zijn, en er inderdaad geen ontheffing nodig is? Vraag dan een ontheffing aan om uw maatregelen goed te keuren.

Indien beschermde soorten van tabel 3 zijn aangetroffen in het plangebied, dan is mogelijk een ontheffingsaanvraag noodzakelijk. Net als voor tabel 2-soorten geldt dat als u maatregelen kunt nemen om de functionaliteit van de voortplantings- en/of vaste rust- en verblijfplaats te garanderen (zogenoemde mitigerende maatregelen), u geen ontheffing van de Flora- en faunawet hoeft aan te vragen. U kunt uw mitigatieplan voorleggen bij RVO.nl voor goedkeuring.

Voor soorten van bijlage IV van de Habitatrichtlijn (die ook onder de tabel 3-soorten van de Flora- en faunawet vallen) is het niet langer mogelijk ontheffing aan te vragen op grond van ruimtelijke ontwikkelingen. Dat zelfde geldt voor vogelsoorten. Zie bijlage 1 Flora- en faunawet voor een beschrijving van de te volgen procedure voor deze soorten.

Indien u geen mitigerende maatregelen kunt nemen, dan dient een ontheffing te worden aangevraagd bij RVO.nl van het ministerie van Economische Zaken. Voor de ontheffingsaanvraag is het noodzakelijk te weten welke soorten aanwezig zijn, zodat gerichte mitigerende maatregelen kunnen worden getroffen. RVO.nl zal, indien het akkoord is met het aangeleverde stappenplan waarin de aanpak voor mitigatie beschreven wordt, een zogenoemde 'verklaring van geen bedenkingen' (vvgb) afgeven. Daarmee zegt zij in feite dat een ontheffing niet noodzakelijk is wanneer men zich bij de uitvoering houdt aan het opgestelde stappenplan.

Wabo

Vanaf 1 oktober 2010 is voor ruimtelijke ontwikkelingen de Wabo (Wet algemene bepalingen omgevingsrecht) in werking getreden. Dit houdt in dat de benodigde vergunningen en ontheffingen, dus ook die ten aanzien van de Flora- en faunawet en Natuurbeschermingswet, in de meeste gevallen via een omgevingsvergunning gaan lopen. De aanvraag voor de omgevingsvergunning wordt ingediend bij de betreffende gemeente en vervolgens door de gemeente ter beoordeling voorgelegd aan het Ministerie van Economische Zaken (voormalig Ministerie van EL&I). Het Ministerie van EZ geeft bij goedkeuring een vvgb (verklaring van geen bedenkingen) af. Deze vvgb vervangt de huidige ontheffing Flora- en faunawet.

Natuurnetwerk Nederland (NNN)

De nieuwe naam voor de ecologische hoofdstructuur (EHS), het natuurnetwerk Nederland (NNN). De term EHS werd in 1990 geïntroduceerd in het Natuurbeleidsplan (NBP) van het toenmalige ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit (LNV). In 2014 werd deze term vervangen door NNN door staatssecretaris Dijksma van het ministerie van EZ.

De Nederlandse natuur staat steeds meer onder druk, bijvoorbeeld door huizenbouw, aanleg van wegen en industrie. Toch leeft bij veel Nederlanders de wens om natuurgebieden in de buurt te hebben. Natuur geeft rust en biedt ruimte voor recreatie.

De overheid heeft daarom extra geld uitgetrokken om de Nederlandse natuur te beschermen en verder te ontwikkelen. Door nieuwe natuur te ontwikkelen, kunnen natuurgebieden met elkaar worden verbonden. Zo kunnen planten zich over verschillende natuurgebieden verspreiden en dieren van het ene naar het andere gebied gaan. Het totaal van al deze gebieden en de verbindingen ertussen vormt het natuurnetwerk Nederland (NNN).

In het NNN liggen de twintig Nationale Parken die Nederland kent. Ze hebben gezamenlijk een oppervlakte van 123.000 ha. Ongeveer 45% van alle hectares NNN op het land is ook Natura 2000-gebied.

Netwerk van gebieden

Het NNN is een netwerk van gebieden in Nederland waar de natuur voorrang heeft. Het netwerk helpt voorkomen dat planten en dieren in geïsoleerde gebieden uitsterven en dat natuur-gebieden hun waarde verliezen. Het NNN kan worden gezien als de ruggengraat van de Nederlandse natuur. Het NNN bestaat uit:

- bestaande natuurgebieden, reservaten, natuurontwikkelingsgebieden en zogenaamde robuuste verbindingen;
- landbouwgebieden met mogelijkheden voor agrarisch natuurbeheer (beheergebieden);
- grote wateren (zoals de kustzone van de Noordzee, het IJsselmeer en de Waddenzee).

Het NNN is een plan in uitvoering en moet in 2018 klaar zijn.

Natuurbeschermingswet 1998

Nederland kreeg in 1967 voor het eerst een Natuurbeschermingswet. Deze wet maakte het mogelijk om natuurgebieden en soorten te beschermen. Op den duur voldeed de wet niet meer aan de eisen die internationale verdragen en Europese verordeningen stellen aan natuurbescherming. Daarom is in 1998 een nieuwe Natuurbeschermingswet gemaakt die alleen gericht is op gebiedsbescherming. De Natuurbeschermingswet 1998 is op 1 oktober 2005 gewijzigd. Sindsdien zijn de bepalingen vanuit de Europese Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn in de Natuurbeschermingswet verwerkt.

Beschermde gebieden

De volgende gebieden worden aangewezen en beschermd op grond van de Natuurbeschermingswet:

- Natura 2000-gebieden (Vogelrichtlijn- en Habitatrichtlijngebieden);
- Beschermde natuurmonumenten;
- Wetlands.

Voor activiteiten of projecten die schadelijk zijn voor de beschermde natuur, geldt een vergunningplicht. Hierdoor is in Nederland een zorgvuldige afweging gegarandeerd bij projecten die gevolgen kunnen hebben voor natuurgebieden. Meestal verlenen de provincies de vergunningen, maar soms doet het Ministerie van Economische Zaken dit.

Bestaand gebruik

Op 1 februari 2009 is de wet gewijzigd. De wijziging heeft betrekking op het zogenoemde 'bestaand gebruik'. Hieronder vallen activiteiten in en om beschermde Natura 2000-gebieden die al plaats hadden voordat een gebied als beschermd gebied is aangewezen. De wijziging is met name van belang voor provincies (als bevoegd gezag) en voor burgers en bedrijven met bestaand gebruik. De wijzigingen zijn gericht op:

- verbetering van de werking van de wet in de praktijk;
- verbetering van de aansluiting van de wet bij de Habitatrichtlijn.

Beschermde Natuurmonumenten

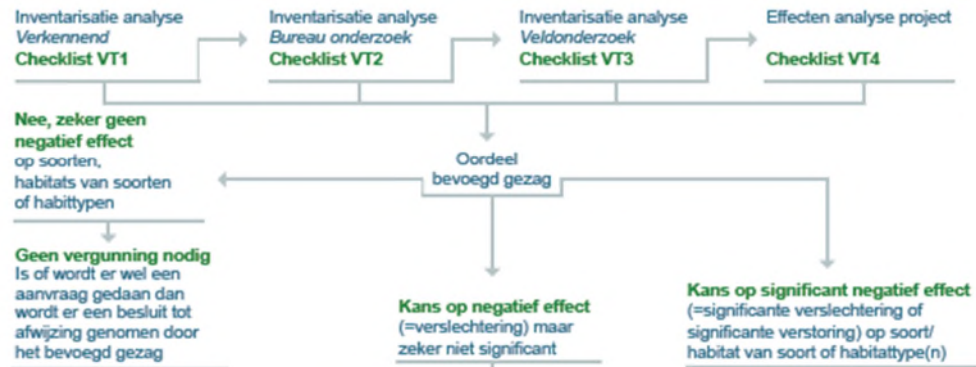
Met de gewijzigde Natuurbeschermingswet 1998 is in 2005 het verschil tussen Beschermde Monumenten en Staatsnatuurmonumenten vervallen: beide zijn nu Beschermde Natuurmonumenten.

Beschermde Natuurmonumenten die overlappen met Natura 2000-gebieden worden opgeheven en niet langer beschermd als beschermd natuurmonument. De natuurwaarden, waarvoor het natuurmonument was aangewezen, worden wel in de Natura 2000-aanwijzing opgenomen.

Het volgende schema toont de vergunningprocedure in het kader van de Natuurbeschermingswet.

VOORTOETS

INVENTARISATIE VOORTOETS: De voortoets is niet verplicht maar wel verstandig om uit te voeren. Alle fasen VT1 t/m VT4 kunnen onderdeel zijn van de voortoets.
Het kan ook zijn dat al na fase VT1 de effecten bekend zijn. Het bevoegd gezag moet die conclusie trekken.

HABITATTOETS

ADC-TOETS

Over Antea Group

Van stad tot land, van water tot lucht; de adviseurs en ingenieurs van Antea Group dragen in Nederland sinds jaar en dag bij aan onze leefomgeving. We ontwerpen bruggen en wegen, realiseren woonwijken en waterwerken. Maar we zijn ook betrokken bij thema's zoals milieu, veiligheid, assetmanagement en energie. Onder de naam Oranjewoud groeiden we uit tot een allround en onafhankelijk partner voor bedrijfsleven en overheden. Als Antea Group zetten we deze expertise ook mondiaal in. Door hoogwaardige kennis te combineren met een pragmatische aanpak maken we oplossingen haalbaar én uitvoerbaar. Doelgericht, met oog voor duurzaamheid. Op deze manier anticiperen we op de vragen van vandaag en de oplossingen van de toekomst. Al meer dan 60 jaar.

Contactgegevens

Monitorweg 29
1322 BK ALMERE
Postbus 10044
1301 AA ALMERE
T. 06-51200387
E. info@anteagroup.com

www.anteagroup.nl

Copyright © 2016

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar worden gemaakt door middel van druk, fotokopie, elektronisch of op welke wijze dan ook, zonder schriftelijke toestemming van de auteurs.

Memo

memonummer	1	
datum	12 april 2017	
van	L.C. Smitskamp	Antea Group
kopie	H. Lindeboom	Antea Group
	J.J. Verhoeven	Antea Group
project	Ontwikkeling NOVA Campus Zijlweg 203 te Haarlem	
projectnr.	0406650.00	
betreft	Oplegnotitie Natuurtoets m.b.t. Wet Natuurbescherming	

Aanleiding

ROC NOVA College Haarlem is voornemens om nieuwe onderwijsgebouwen te realiseren op de NOVA Campus aan de Zijlweg 203 te Haarlem. Om dit voornemen mogelijk te maken dient het vigerende bestemmingsplan gewijzigd te worden. Ten behoeve van de bestemmingsplanwijziging en de daarop volgende werkzaamheden is in het verleden een Natuurtoets opgesteld (Antea Group, 2016). In deze toets is het voornemen getoetst aan de toentertijd geldende natuurwetgeving, namelijk de Flora- en faunawet, de Natuurbeschermingswet 1998 en Natuurnetwerk Nederland (NNN). Per 1 januari 2017 is echter de Wet natuurbescherming (Wnb) in werking getreden. Deze wet heeft de Flora- en faunawet en Natuurbeschermingswet 1998 (en Boswet) vervangen. Mogelijk heeft de wetswijziging invloed op de conclusies van de eerder opgestelde Natuurtoets. In voorliggende oplegnotitie is dit onderzocht en is het voornemen getoetst aan de Wet natuurbescherming¹.

Wijzigingen in de natuurwetgeving

De Wet natuurbescherming brengt enkele wijzigingen met zich mee wat betreft natuurbescherming. Procedureel treedt in de nieuwe wet de provincie op als bevoegd gezag (met uitzondering van landelijke projecten). Inhoudelijk zijn als gevolg van de wetswijziging voornamelijk (maar niet uitsluitend) veranderingen opgetreden in de soortenbescherming (voorheen geborgd door de Flora- en faunawet). Zo zijn na de inwerkingtreding veel zeevissen, zoetwatervissen, dagvlinders en plantensoorten niet meer beschermd. Echter hebben een aantal insecten-, vlinder-, libellen-, vis- en plantensoorten bij de inwerkingtreding van de Wnb een beschermde status gekregen. Daarnaast geldt in bepaalde provincies voor een aantal soorten die voorheen op Tabel 1-soorten van de Flora- en faunawet stonden (hiervoor gold standaard een vrijstelling bij werkzaamheden), geen vrijstelling meer. In de provincie Noord-Holland, waar het plangebied gelegen is, geldt geen vrijstelling meer voor de kleine marterachtigen (bunzing, hermelijn en wezel).

Doel en methodiek

Het doel van voorliggende oplegnotitie is om te bepalen wat de gevolgen zijn van de wetswijziging voor de conclusies uit de eerder opgestelde Natuurtoets. Middels gegevens uit het NDFF (Nationale Databank Flora en Fauna; in de omgeving binnen een straal van 2,5 km; periode 2012-2017) in combinatie met de kennis van aanwezige biotopen is bepaald of binnen de invloedsfeer van het plan nieuw beschermde soorten voor kunnen komen. Vervolgens is gekeken of sprake is van effecten op deze soorten. Daarnaast wordt bepaald wat de gevolgen van de wetswijziging zijn op soorten die reeds zijn behandeld in de Natuurtoets (en waar sprake was van een effect op deze soorten). Tot slot wordt ingegaan op de conclusies die getrokken zijn rond de gebiedenbescherming.

Verandering in de soortbescherming

In de Wnb is de soortbescherming opgedeeld in drie categorieën. Voor elke categorie gelden verschillende verbodsbepalingen die zijn vermeld in artikel 3.1, 3.5 en 3.10 van de Wnb. Het gaat om de volgende drie categorieën:

¹ In voorliggende notitie wordt niet ingegaan op de bescherming van houtopstanden.

1. soorten van de Vogelrichtlijn;
2. soorten van de Habitatrichtlijn, inclusief bijlage I en II uit Verdrag van Bern en bijlage I uit Verdrag van Bonn;
3. 'andere soorten' (onderdeel A 'fauna' en onderdeel B 'flora').

Met name in categorie 3 ('andere soorten') zijn een groot aantal soorten vermeld die voorheen nog geen beschermde status kenden. In onderstaande paragrafen wordt op basis van de bureaustudie middels NDFF en de biotopen in het plangebied ingeschat of nieuw beschermde soorten voor kunnen komen.

Voorkomen nieuw beschermde soorten

In het NDFF zijn in de afgelopen vijf jaar waarnemingen bekend van nieuw beschermde soorten binnen een straal van 2,5 kilometer vanaf het plangebied (in bijlage 1 zijn de onder de Wet natuurbescherming beschermde soorten opgenomen). Het gaat om nieuw beschermde soorten in de soortgroepen vlinders, vaatplanten en zoogdieren. Onderstaand wordt op basis van de biotopen in het plangebied ingeschat of deze en overige nieuw beschermde soorten voor kunnen komen. Daarbij is een onderverdeling gemaakt in de soortgroepen waarbinnen nieuw beschermde soorten zijn opgenomen (insecten, vissen, planten en zoogdieren).

Nieuw beschermde insectensoorten (waaronder vlinder- en libelsoorten)

Uit de NDFF data is gebleken dat binnen een straal van 2,5 kilometer nieuw beschermde vlindersoorten zijn waargenomen. Het gaat hierbij om de aardbeivlinder, bruine eikenpage en de duinparelmoervlinder (soorten van artikel 3.10; onderdeel A). Deze, en overige nieuw beschermde, insectensoorten hebben allen zeer specifieke en unieke biotoopeisen. De in de omgeving waargenomen beschermde vlindersoorten zijn waargenomen in het duingebied ten westen van Haarlem; hier zijn specifieke en natuurwaardevolle habitats aanwezig die een optimaal biotoop vormen voor de soorten. Dergelijke unieke biotopen komen niet voor binnen het plangebied. In het voorliggende plangebied van het NOVA college is met name algemeen verruigd, verstoord en voedselrijk biotoop aanwezig. Het voorkomen van beschermde insectensoorten binnen het plangebied kan daarom uitgesloten worden.

Nieuw beschermde vissoorten

In het plangebied zijn geen watergangen aanwezig. Het voorkomen van nieuw beschermde vissoorten binnen het plangebied kan daarmee worden uitgesloten.

Nieuw beschermde plantensoorten

Uit de NDFF data is gebleken dat binnen een straal van 2,5 kilometer nieuw beschermde plantensoorten zijn waargenomen. Het gaat hierbij om de kleine ereprijs, het rood peperboompje en stofzaad (soorten van artikel 3.10I onderdeel B). Deze soorten komen in de omgeving van Haarlem enkel voor in de voor hun optimale biotopen in de zeeduinen en/of de hier aanwezige bossen (westelijk gelegen van het plangebied). Dergelijke standplaatsfactoren komen niet voor binnen het plangebied gezien de hier aanwezige biotopen en het voedselrijke en verstoorde karakter. Deze voedselrijke en verstoorde biotopen bieden ook geen geschikte standplaatsfactoren voor overige plantensoorten van onderdeel B en van biotoop kritische soorten die staan vermeld op de conventie van Bern bijlage I (artikel 3.5). Derhalve kan het voorkomen van nieuw beschermde plantensoorten in het kader van de Wet natuurbescherming in het plangebied worden uitgesloten.

Nieuw beschermde zoogdieren (kleine marterachtigen)

Uit de NDFF data is gebleken dat binnen een straal van 2,5 kilometer één nieuw beschermde zoogdiersoort is waargenomen; het betreft hier de bunzing. De bunzing heeft een voorkeur voor een kleinschalig landschap met voldoende schuilmogelijkheden en water in de buurt (bijvoorbeeld bosranden en akkerranden, maar ook meer waterrijke gebieden zoals rietvelden of moerasgebieden). Het voorliggende plangebied betreft een in stedelijk gebied gelegen terrein met verstoring door menselijke activiteiten. Daarnaast liggen aansluitend aan het plangebied een aantal barrières zoals de N208 en de spoorlijn. Het biotoop in het plangebied biedt derhalve geen optimaal vast rust- en verblijfgebied voor de bunzing. De aanwezige dichte vegetatie langs de randen van het open terrein in het plangebied wordt bovendien grotendeels behouden. In de omgeving (westelijk gelegen van het plangebied) is voldoende en optimaal leefgebied voor de soort aanwezig (hier zijn ook de waarnemingen van de soort gedaan; NDFF). Op basis van het ontbreken van optimaal leefgebied in combinatie met het ontbreken van waarnemingen van (overige) kleine marterachtigen in de omgeving van het plangebied kan het voorkomen van kleine marterachtigen in het plangebied uitgesloten worden.

Effectbeoordeling nieuwe beschermde soorten

Aangezien het voorkomen van nieuw beschermde soorten uitgesloten kan worden van het plangebied, dan wel dat het leefgebied niet door het voornemen wordt beïnvloed, kunnen ook effecten op deze beschermde soorten uitgesloten worden.

Wijzigingen bescherming reeds vastgestelde soorten

Uit de Natuurtoets is gebleken dat enkel het voorkomen van vleermuizen in de aanwezige bebouwing en algemeen voorkomende broedvogels niet uitgesloten kan worden van het plangebied en de omgeving. Het beschermingsregime van deze soorten is gelijk gebleven in de Wet natuurbescherming. Op vleermuizen worden bovendien geen effecten verwacht aangezien de bebouwing in tact blijft (en er niet tegen aangebouwd wordt).

De inwerkingtreding van de Wnb heeft geen gevolgen op de eerder gestelde conclusies met betrekking tot de genoemde soorten. Aangezien er als gevolg van het nemen van zorgplichtmaatregelen geen effecten op de algemene broedvogels worden verwacht, vormt het voorkomen van deze soorten geen belemmering voor de vaststelling van het bestemmingsplan.

Zorgplicht

In de Wet natuurbescherming is, net als in de Flora- en faunawet, een zorgplicht opgenomen. De zorgplicht houdt in dat planten en dieren niet onnodig vernield/gedood of verstoord mogen worden. De initiatiefnemer/uitvoerder is verantwoordelijk voor een adequate naleving van de algemene zorgplicht tijdens de uitvoering van de werkzaamheden. Hier treden geen veranderingen op ten opzichte van eerdere wetgeving.

Veranderingen in de gebiedenbescherming

De veranderingen wat betreft gebiedsbescherming zijn in de Wet natuurbescherming marginaal en hebben voor dit concrete plan geen consequenties. De conclusies uit de Natuurtoets blijven gelijk.

Conclusie

De inwerkingtreding van de Wet natuurbescherming per 1 januari 2017 leidt niet tot verandering van de conclusies gesteld in de reeds opgestelde Natuurtoets (Antea Group, 2016). Er worden bovendien geen in het kader van de Wet natuurbescherming nieuw beschermde soorten verwacht in het plangebied. De gestelde conclusies en aanbevelingen blijven onverminderd van kracht.

Bronnen

- Antea Group, 2016. NOVA Campus Haarlem Natuurtoets. 15 juli 2016.

Websites:

NDFF (Nationale Databank Flora en Fauna)

datum vrijgave	beschrijving revisie	goedkeuring	vrijgave
	Definitief	L.J.G. Koks	H. Lindeboom

Bijlage 1: Beschermde soorten Wnb

Verbodsbepalingen soortbescherming

In de Wnb is soortbescherming opgedeeld in drie categorieën. Voor elke categorie gelden verschillende verbodsbepalingen die onder andere zijn vermeld in artikel 3.1, 3.5 en 3.10 van de Wnb. In het tekstkader van deze Bijlage (zie volgende pagina) staan de artikelen uitgeschreven. Het gaat om de volgende drie categorieën:

- soorten van de Vogelrichtlijn;
- soorten van de Habitatrichtlijn, inclusief bijlage I en II uit Verdrag van Bern en bijlage I uit Verdrag van Bonn;
- 'andere soorten' (onderdeel A 'fauna' en onderdeel B 'flora'), oftewel de Nationale soorten.

Voor soorten vallend onder bovenstaande beschermingsregimes geldt dat ze niet (opzettelijk) gedood en verstoord mogen worden, ook verblijfplaatsen mogen niet vernietigd worden. Bij Vogelrichtlijnsoorten is opgenomen dat verstoring is toegestaan indien de verstoring niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende soort. Dit geldt echter niet voor Habitatrichtlijnsoorten, inclusief bijlage I en II Bern en bijlage I Bonn (zie Tabel A van deze Bijlage voor de vogelsoorten en tabel B van deze bijlage voor een uiteenzetting van soorten niet zijnde vogels). Voor de 'andere soorten' geldt dat verstoring is toegestaan. Soorten die zijn opgenomen in bijlage A en B van de Wnb ('andere soorten') zijn opgenomen in tabel C en D van deze Bijlage.

Verbodsbepalingen Wet natuurbescherming artikel 3.1, 3.5 en 3.10

Artikel 3.1 Beschermingsregime soorten Vogelrichtlijn

1. Het is verboden opzettelijk van nature in Nederland in het wild levende vogels van soorten als bedoeld in artikel 1 van de Vogelrichtlijn te doden of te vangen.
2. Het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels als bedoeld in het eerste lid te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen.
3. Het is verboden eieren van vogels als bedoeld in het eerste lid te rapen en deze onder zich te hebben.
4. Het is verboden vogels als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te storen.
5. Het verbod, bedoeld in het vierde lid, is niet van toepassing indien de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort.

Artikel 3.5 Beschermingsregime soorten Habitatrichtlijn

1. Het is verboden in het wild levende dieren van soorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel a, bij de Habitatrichtlijn, bijlage II bij het Verdrag van Bern of bijlage I bij het Verdrag van Bonn, in hun natuurlijk verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen.
2. Het is verboden dieren als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te verstoren.
3. Het is verboden eieren van dieren als bedoeld in het eerste lid in de natuur opzettelijk te vernielen of te rapen.
4. Het is verboden de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld in het eerste lid te beschadigen of te vernielen.
5. Het is verboden planten van soorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel b, bij de Habitatrichtlijn of bijlage I bij het Verdrag van Bern, in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te onwortelen of te vernielen.

Artikel 3.10 Beschermingsregime andere soorten

1. Onverminderd artikel 3.5, eerste, vierde en vijfde lid, is het verboden:
 - a. in het wild levende zoogdieren, amfibieën, reptielen, vissen, dagvlinders, libellen en kevers van de soorten, genoemd in de bijlage, onderdeel A, bij deze wet, opzettelijk te doden of te vangen;
 - b. de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld in onderdeel a opzettelijk te beschadigen of te vernielen, of
 - c. vaatplanten van de soorten, genoemd in de bijlage, onderdeel B, bij deze wet, in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te onwortelen of te vernielen.
2. Artikel 3.8, met uitzondering van het derde en vierde lid, is van overeenkomstige toepassing op de verboden, bedoeld in het eerste lid, met dien verstande dat, in aanvulling op de redenen, genoemd in het vijfde lid, onderdeel b, de noodzaak voor de ontheffing of vrijstelling ook verband kan houden met handelingen:
 - a. in het kader van de ruimtelijke inrichting of ontwikkeling van gebieden, daaronder begrepen het daarop volgende gebruik van het ingerichte of ontwikkelde gebied;
 - b. ter voorkoming van schade of overlast, met inbegrip van schade aan sportvelden, schietterreinen, industrieterreinen, kazernes, of begraafplaatsen;
 - c. ter beperking van de omvang van de populatie van dieren, in verband met door deze dieren ter plaatse en in het omliggende gebied veelvuldig veroorzaakte schade of in verband met de maximale draagkracht van het gebied waarin de dieren zich bevinden;
 - d. ter voorkoming of bestrijding van onnodig lijden van zieke of gebrekkige dieren;
 - e. in het kader van bestendig beheer of onderhoud in de landbouw of bosbouw;
 - f. in het kader van bestendig beheer of onderhoud aan vaarwegen, watergangen, waterkeringen, waterstaatswerken, oevers, vliegvelden, wegen, spoorwegen of bermen, of in het kader van natuurbeheer;
 - g. in het kader van bestendig beheer of onderhoud van de landschappelijke kwaliteiten van een bepaald gebied, of
 - h. in het algemeen belang.
3. De verboden, bedoeld in het eerste lid, onderdelen a, en b, zijn niet van toepassing op de bosmuis, de huisspitsmuis en de veldmuis voor zover deze dieren zich in of op gebouwen of daarbij behorende erven of roerende zaken bevinden.

memonummer: 1

betreft: Oplegnotitie Natuurtoets m.b.t. Wet Natuurbescherming

Tabel A. Vogels die vallen onder artikel 3.5 (Bern bijlage II, Bonn bijlage I) én in Nederland broeden.

Info tabel: Ingekorte lijst van de vogelsoorten van de Conventie van Bern bijlage II. Deze lijst is ingekort door alleen die vogels op te nemen die volgens de Atlas van de Nederlandse Broedvogels (Nederlandse Fauna serie deel 5 uit 2002) en de Avifauna van Limburg (uit 2006) in Nederland broeden. Dwaalgasten en overwinteraars zijn derhalve niet vermeld.

<u>Vogels</u>		
Appelvink	Grote bonte specht	Purperreiger
Baardman	Grote gele kwikstaart	Putter
Beflijster	Grote karekiet	Ransuil
Bergeend	Grote stern	Rietgors
Bergfluit	Grote zilverreiger	Rietzanger
Bijeneter	Havik	Rode wouw
Blauwborst	Heggenmus	Roerdomp
Blauwe kiekendief	Hop	Roodborst
Boerenwaluw	Huiswaluw	Roodborsttapuit
Bontbekplevier	Ijsvogel	Roodhalsfuut
Bonte strandloper	Kerkuil	Rouwkwikstaart
Bonte vliegenvanger	Klapekster	Sijs
Boomklever	Klein waterhoen	Slangenarend
Boomkruiper	Kleine barmstij	Slechtvalk
Boompieper	Kleine bonte specht	Smelleken
Boomvalk	Kleine karekiet	Snor
Bosrietzanger	Kleine plevier	Sperwer
Bosruiter	Kleine zilverreiger	Spotvogel
Bosuil	Kleinst waterhoen	Sprinkhaanzanger
Braamsluiper	Kluut	Steenuil
Brandgans	Kneu	Steltkluut
Bruine kiekendief	Koereiger	Strandplevier
Buizerd	Koolmees	Taigaboomkruiper
Casarca	Kortsnavelboomkruiper	Tapuit
Cetti's zanger	Kraanvogel	Tijftjaf
Draaihals	Krekelzanger	Torenavk
Duinpieper	Kruisbek	Tuinfluit
Dwergmeeuw	Kuifmees	Velduil
Dwergstern	Kwak	Visarend
Engelse kwikstaart	Kwartelkoning	Visdief
Europese kanarie	Lepelaar	Vuurgoudhaan
Fitis	Matkop	Wespendief
Fluit	Middelste bonte specht	Wielewaal
Geelgors	Nachtegaal	Winterkoning
Gekraagde roodstaart	Nachtwaluw	Witbandkruisbek
Gele kwikstaart	Noordse stern	Witte kwikstaart
Geoorde fuut	Oehoe	Witwangstern
Glanskop	Oeverloper	Woudaap
Goudhaan	Oeverpieper	Zeearend
Grasmus	Oeverwaluw	Zwarte mees
Graspieper	Ooievaar	Zwarte ooievaar
Graszanger	Orpheusspotvogel	Zwarte roodstaart
Grauwe kiekendief	Paapje	Zwarte specht
Grauwe klauwier	Pestvogel	Zwarte stern
Grauwe vliegenvanger	Pimpelmees	Zwarte wouw
Griel	Poelruiter	Zwartkop
Groene specht	Porseleinhoen	Zwartkopmeeuw
Groenling		

Tabel B. Soorten die vallen onder artikel 3.5 (Habitatrichtlijn bijlage IV, Bern bijlage II, Bonn bijlage I).

Soortgroep	Nederlandse naam	Soortgroep	Nederlandse naam
Amfibieën	boomkikker	Zoogdieren landzoogdieren	hamster
	geelbuikvuurpad		otter
	heikikker		bever
	kamsalamander		hazelmuis
	knoflookpad		lynx
	rugstreeppad		noordse woelmuis
	vroedmeesterpad		wilde kat
	poelkikker		wolf
Dagvlinders	moerasparelmoervlinder	Zoogdieren vleermuizen	baardvleermuis
	apollovlinder		bechsteins vleermuis
	boszandoog		bosvleermuis
	donker pimpernelblauwtje		brandts vleermuis
	grote vuurvlinder		franjestart
	pimpernelblauwtje		gewone grootoorvleermuis
	tijmblauwtje		grijze grootoorvleermuis
	zilverstreephooibeestje		grote hoefijzerneus
Haften	oeveraas		grote rosse vleermuis
kevers	brede geelrandwaterroofkever		ingekorven vleermuis
	gestreepte waterroofkever		kleine dwergvleermuis
	juchtleerkever		kleine hoefijzerneus
	vermiljoenkever		laatvlieger
Libellen	mercurwaterjuffer		meervleermuis
	bronslibel		mopsvleermuis
	gaffellibel		noordse vleermuis
	gevlekte witsnuitlibel		rosse vleermuis
	groene glazenmaker		ruige dwergvleermuis
	noordse winterjuffer		tweekleurige vleermuis
	oostelijke witsnuitlibel		vale vleermuis
	rivierrombout		watervleermuis
	sierlijke witsnuitlibel		gewone dwergvleermuis
Nachtvinders	teunisbloempijlstaart	Zoogdieren zeezoogdieren	walrus
Reptielen	Dikkopschildpad, kemp's zeeschildpad, lederschildpad, soepschildpad		Bultrug, gewone vinvis bruinvis dwergpotvis
	gladde slang		gestreepte dolfin, gewone dolfin, grijze dolfin
	muurhagedis		gewone spitsdolfijn
	zandhagedis		grijze dolfin
Sporenplanten	geel schorpioenmos		kleine zwaardwalvis
	tonghaarmuts		narwal
	kleine vlotvaren		orka
Vissen	steur		tuimelaar
	houting		witflankdolfijn, witsnuitdolfijn
Weekdieren	bataafse stroommossel		noordse vinvis, potvis
	platte schijfhoren		butskop
Zaadplanten	liggende raket		dwergvinvis
	drijvende waterweegbree		griend,
	groenknolorchis		spitsdolfijn van gray
	kruipend moerasscherm		witte dolfin
	zomerschroeforchis		

Tabel C. “Overige Soorten” onderdeel A behorend bij artikel 3.10, eerste lid, onderdeel a.

Zoogdieren		
Aardmuis*	Waterspitsmuis	Donker pimperlblauwtje
Boommarter	Wezel**	Duinparelmoervlinder
Bosmuis*	Wild zwijn	Gentiaanblauwtje
Bunzing**	Woelrat*	Grote parelmoervlinder
Damhert	Amfibieën	Grote vos
Das	Alpenwatersalamander	Grote vuurvlinder
Dwergmuis*	Bruine kikker*	Grote weerschijnvlinder
Dwergspitsmuis*	Gewone pad*	Iepenpage
Edelhert	Kleine watersalamander*	Kleine heivlinder
Eekhoorn	Meerkikker*	Kleine ijsvogelvlinder
Egel*	Middelste groene kikker*	Kommavlinder
Eikelmuis	Vinpootsalamander	Pimperlblauwtje
Gewone bosspitsmuis*	Vuursalamander	Sleedoornpage
Gewone zeehond	Reptielen	Spiegeldikkopje
Grote bosmuis	Adder	Veenbesblauwtje
Grijze zeehond	Hazelworm	Veenbesparelmoervlinder
Haas*	Levendbarende hagedis	Veenhooibeestje
Hermelijn**	Ringslang	Veldparelmoervlinder
Huisspitsmuis*	Vissen	Zilveren maan
Konijn*	Beekdonderpad	Libellen
Molmuis	Beekprik	Beekkrombout
Ondergrondse woelmuis*	Elrits	Bosbeekjuffer
Ree*	Europese rivierkreeft	Donkere waterjuffer
Rosse woelmuis*	Gestippelde alver	Gevlekte glanslibel
Steenmarter	Grote modderkruiper	Gewone bronlibel
Tweekleurige bosspitsmuis*	Kwabaal	Hoogveenglanslibel
Veldmuis*	Dagvlinders	Kempense heidelibel
Veldspitsmuis	Aardbeivlinder	Speerwaterjuffer
Vos*	Bosparelmoervlinder	Kevers
	Bruin dikkopje	Vliegend hert
	Bruine eikenpage	

Soorten met een asterisk (*) zijn opgenomen in de provinciale vrijstellingen. Soorten met een dubbele asterisk (**) zijn in alle provincies, behalve Noord-Holland en Noord-Brabant, vrijgesteld. In Limburg is daarnaast de molmuis vrijgesteld, in Friesland de steenmarter en in Noord-Brabant het wild zwijn.

Tabel D. “Overige Soorten” onderdeel B behorend bij artikel 3.10, eerste lid, onderdeel c.

Planten		
Akkerboterbloem	Groene nachtorchis	Roggelelie
Akkerdoornzaad	Groensteel	Rood peperboompje
Akkerogentroost	Groot spiegelklokje	Rozenkransje
Beklierde ogentroost	Grote bosaardbei	Ruw pazelzaad
Berggamander	Grote leeuwenklauw	Scherpkruid
Bergnachtorchis	Honingorchis	Schubvaren
Blaasvaren	Kalkboterbloem	Schubzegge
Blauw guichelheil	Kalketrip	Smalle raai
Bokkenorchis	Karhuizeranjer	Spits havikskruid
Bosboterbloem	Karwijselie	Steenbraam
Bosdravik	Kleine ereprijs	Stijve wolfsmelk
Brave hendrik	Kleine Schorseneer	Stofzaad
Brede wolfsmelk	Kleine wolfsmelk	Tengere distel
Breed wollegras	Kluwenklokje	Tengere veldmuur
Bruinrode wespenorchis	Knollathyrus	Trosgamander
Dennenorchis	Knolspirea	Veenbloembies
Dreps	Korensla	Vliegenorchis
Echte gamander	Kranskarwij	Vroege ereprijs
Franjementiaan	Kruiptijm	Wilde averuit
Geelgroene wespenorchis	Lange zonnedaauw	Wilde ridderspoor
Geplooid vrouwenmantel	Liggende ereprijs	Wilde weit
Getande veldsla	Moerasgamander	Wolfskers
Gevlekt zonneroosje	Muurbloem	Zandwolfsmelk
Glad biggenkruid	Naakte lathyrus	Zinkviooltje
Gladde zegge	Naaldenkervel	Zweedse kornoelje
	Pijlscheefkalk	